

Sociaal-Medische Indicatie, een belangrijk onderwerp

Wanneer niet allebei de ouders werken, maar kinderopvang wel noodzakelijk is om arbeid en zorg te kunnen combineren of om sociale óf medische redenen het gebruik van kinderopvang wenselijk is, is het voor ouders mogelijk om een beroep te doen op kinderopvang op basis van Sociaal-Medische Indicatie (SMI). Ouders kunnen een aanvraag hiertoe doen bij hun gemeente. De gemeente beoordeelt de aanvraag en indien de gemeente positief beslist, financiert ze de kinderopvang voor het gezin. Zo kunnen ouders gebruik maken van kinderopvang wanneer voor hun gezinssituatie noodzakelijk is, ondanks dat ouders niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag.

Veel verschillen in gemeentelijke regelingen

Er zijn veel onderlinge verschillen tussen gemeenten in de SMI-regelingen. Deze verschillen komen tot uiting in:

- de criteria waarvoor ouders in aanmerking komen voor SMI;
- de wijze van financiering aan de kinderopvangorganisatie of aan de ouder;
- de hoogte van de vergoeding die de gemeente geeft.

Kleine gemeenten niet altijd formele SMI-regeling

Uit onderzoek blijkt dat 87,5% van de gemeenten een formele SMI-regeling kent. Dat betekent dat niet alle gemeenten een formele regeling hebben. Vrijwel alle gemeenten die geen formele SMI-regeling hebben, zijn klein. Heeft uw gemeente geen formele SMI-regeling? Ga dan (ook als kinderopvangorganisatie) na hoe een gemeente handelt bij een aanvraag op basis van SMI. Mogelijk dat deze vraag ook voor kleine gemeenten reden is om een SMI-regeling in het leven te roepen.

Financiering SMI-regeling

In de praktijk blijkt dat gemeenten op één van onderstaande wijzen kinderopvang op basis van SMI financieren. Voor kinderopvangorganisaties, met name organisaties die in meerdere gemeenten actief zijn, betekent het soms dat er binnen hun organisatie verschillende wijzen van vergoeding van de kinderopvang in het kader van SMI zijn.

Het gaat om de volgende financieringswijzen:

- de gemeente financiert een vaste plek (of plekken) op één of meerdere kinderopvanglocaties. Betrokken ouders kunnen daar gratis of tegen kleine bijdrage gebruik van maken;
- de gemeente financiert rechtstreeks de kinderopvangorganisatie op basis van het gebruik van het betreffende kind/de betreffende kinderen. Van ouders kan dan nog steeds een ouderbijdrage verlangd worden. Deze ouderbijdrage wordt in voorkomende gevallen door de gemeente óf door de kinderopvangorganisatie geïncasseerd;
- de gemeente verstrekt een vergoeding aan de ouder. Dit kan een inkomensafhankelijke vergoeding zijn of een vergoeding van de volledige kosten van kinderopvang. De ouder betaalt vervolgens de volledige rekening aan de kinderopvangorganisatie (gelijk aan het principe van de kinderopvangtoeslag).

Hoogte vergoeding kinderopvang

De hoogte van de vergoeding voor kinderopvang is per gemeente wisselend. Er is vaak sprake van een volledige vergoeding, een vergoeding met een vast percentage van de kosten of een inkomensafhankelijke regeling (al dan niet gelijk aan die van de kinderopvangtoeslag).

Uit onderzoek¹ blijkt dat 17,5% van de gemeenten de kosten van kinderopvang in het geval van SMI volledig compenseert, 7,5% van de gemeenten 94% van de kosten vergoedt, 35% van de gemeenten een regeling gelijk aan de kinderopvangtoeslag aanhoudt en 40% van de gemeenten een andere regeling hanteert.

Hoe als kinderopvangorganisatie om te gaan met SMI?

Ook als kinderopvangorganisatie kunt u te maken krijgen met ouders waar kinderopvang wel wenselijk voor is, maar die niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag. Zij kunnen zich bij de kinderopvangorganisatie rechtstreeks melden, verwijs hen dan eerst door naar de gemeente voor de aanvraag op basis van SMI. Wanneer zij dit traject nog niet hebben doorlopen, betekent dit dat ouders 100% de kosten voor kinderopvang moeten betalen.

Voor een kinderopvangorganisatie is het belangrijk dat de financieringswijze op een dusdanige manier geregeld is, dat u dit gemakkelijk administratief kunt verwerken. Het is dan ook van belang om regelmatig met de gemeente contact hierover te hebben, zodat dit eventueel kan worden aangepast. Als u met de gemeente in contact treedt over welke wijze voor u, de ouder en de gemeente het best passende systeem is, dan is het raadzaam aan te geven dat het systeem waarbij u rechtstreeks aan de gemeente factureert en eventueel zelf de ouderbijdrage incasseert, het meest handig is. Zo heeft de ouder de minste rompslomp (hoeft niet de gemeentelijke bijdrage vervolgens over te maken aan de kinderopvangorganisatie) en u als kinderopvangorganisatie onderhoudt rechtstreeks het contact met de ouder over de ouderbijdrage.

¹ Bron: Kindermediair, "Rapport onderzoek kinderopvang sociaal medische indicatie", januari 2016.